WIELKOPOLSKI DZIENNIK LUDOWY

PIERWSZE PISMO CODZIENNE CHŁOPÓW

CENA NUMERU 5 ZŁ.

ROK I, Nr 115

NIEDZIELA 7 listopada 1948 roku

Wsch. sł. 6.42, zach. 15.58

Naród polski godnie uczci 150-lecie urodzin Adama Mickiewicza

Przemówienie Prezydenta RP Bolesława Bieruta na posiedzeniu komitetu obchodu rocznicy

5 bm. odbyło się w Belwederze uroczyste posiedzenie inauguracyjne Ogólnopolskiego Komitetu Wykonawczego Uczczenia 150-lecia urodzin Adama Mickiewicza. Posiedzeniu przewodniczył Wysoki Protektor Komitetu Prezydent R. P. Bolesław Bierut.

W zebraniu wzięli udział **członkowie Rządu z premierem J. Cyrankiewiczem i Marszałkiem Polski M. Żymierskim na czele — liczni reprezentanci świata nauki z całej Polski z prezesem PAU prof. K. Nitschem na czele, świata literatury i sztuki, przedstawiciele instytucji kulturalnych, związków zawodowych, organizacji społecznych oraz wchodzący w skład komitetu przodownicy pracy: F. Kordon, A. Kęcka, M. Omieciński i C. Zieliński.**

Zebranie zagaił Prezydent Rzeczypospolitej, wygłaszając przemówienie, w którym m. in. powiedział:

„Mija 150 lat od chwili urodzin Adama Mickiewicza — najgenialniejszego naszego poety, najwybitniejszej postaci naszych dziejów narodowych w okresie ich tragicznego załamania na przełomie nowej epoki.

Nie ma imienia, które byłoby bardziej znane i bliskie narodowi polskiemu, jak imię Adama Mickiewicza. Jego utwory poetyckie, mimo ich najwyższej skali artystycznej, są dostępne i zrozumiałe dla mas ludowych, jego język jest nie tylko przepiękny, ale i prosty, w treści jego utworów jest wiele z przeżyć i uczuć, które były lub są uczuciami i przeżyciami milionów prostych ludzi.

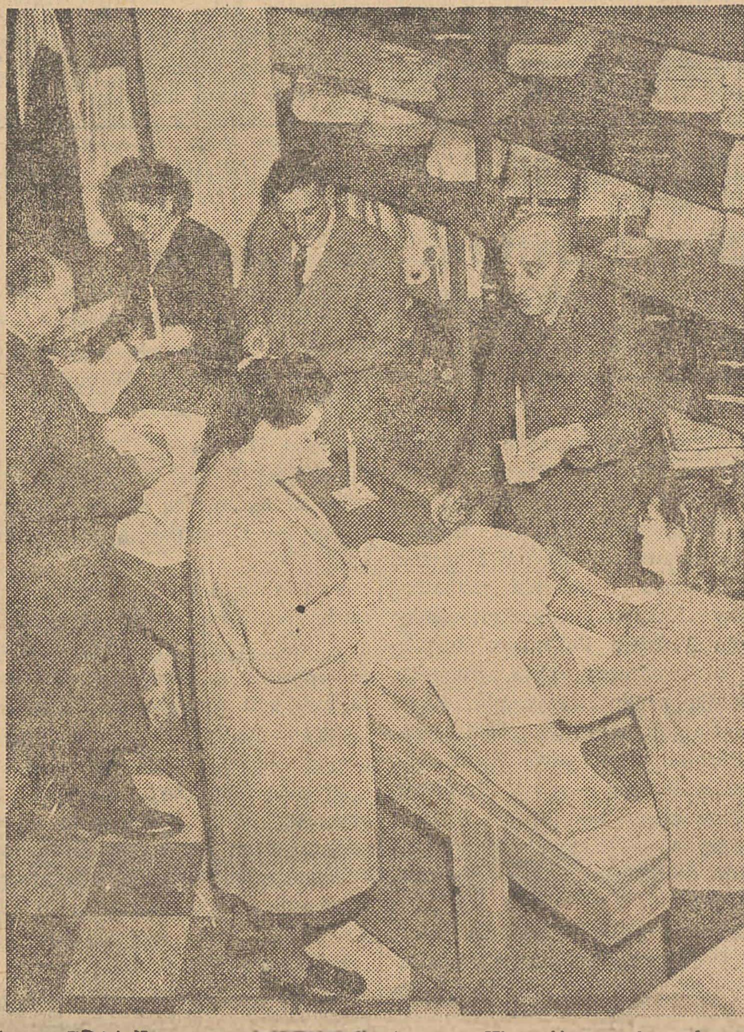
Mickiewicz jest i na zawsze będzie bliski masom ludowym, ponieważ umiał łączyć gorący patriotyzm z troską o wyzwolenie człowieka. Umiał dojrzeć tę prawdę wielką, że szczera i prawdziwa miłość dla Ojczyzny ujawnia się najpełniej w głębokim i rewolucyjnym internacjonaliźmie.

W środowisku rewolucjonistów widział on ludzi, którzy wskazują drogę wyzwolenia. Jego przyjaźń z dekabrystami rosyjskimi jest najwymowniejszym tego wyrazem.

Zebraliśmy się, aby nie tylko uczcić pamięć Adama Mickiewicza w związku ze 150-letnią rocznicą jego urodzin, ale zastanowić się, w jaki sposób pokazać narodowi jego twórczość i te jego dzieła, które są najbardziej bliskie masom ludowym".

Po wygłoszeniu przemówienia Prezydent Rzeczypospolitej zaprosił do prezydium zebrania **marszałka Sejmu W. Kowalskiego, premiera J. Cyrankiewicza, Marszałka Polski M. Żymierskiego, ministra oświaty S. Skrzeszewskiego, ministra kultury i sztuki S. Dybowskiego i wiceministra obrony narodowej M. Spychalskiego.**

Następnie Prezydent Bierut oddał głos przedstawicielowi Komitetu Wykonawczego, wybitnemu poecie M. Jastrunowi, który w obszernym przemówieniu oświetlił znaczenie i wagę obchodu mickiewiczowskiego dla kultury Polski Ludowej.



Strajk górników w całej Francji trwa. W północnych okręgach pierwsi przyłączyli się do strajku górników robotnicy obsługujący elektrownie. Lens — ośrodek węglowy na północy jest pogrążony w kompletnej ciemności. W sklepach dokonuje się zakupów przy świetle łojówek. Tak to rząd — idący na pasku kapitału amerykańskiego — gnębi ludzi pracy.

Fiasko obrad gubernatorów wojskowych

Dalsze trudności przy tworzeniu Trizonii

Konferencja trzech gubernatorów stref zachodnich, która odbyła się we Frankfurcie n/Menem **nie doprowadziła do ostatecznego uzgodnienia poglądów na sprawę włączenia strefy francuskiej do Bizonii.** Omawiano również projekt tzw. „statutu okupacyjnego", którego treść wywołuje różne zastrzeżenia ze strony każdego z gubernatorów.

Jak oświadczył gen. Clay, dnia 16 listopada ma nastąpić dalsze spotkanie gubernatorów wojskowych, które zajmie się ponownie sprawą statutu. **Najwięcej zastrzeżeń wysuwa gubernator francuski gen. Koenig, który uważa, iż projektowana odbudowa polityczna i gospodarcza Niemiec Zachodnich wykracza nawet poza ramy uchwał londyńskich.**

Stolica ZSRR — Moskwa

w przeddzień 31 rocznicy Rewolucji Październikowej

W przededniu uroczystości związanych z obchodem 31 rocznicy Rewolucji Październikowej stolica Zw. Radzieckiego **przybrała odświętny wygląd.** Szczególnie majestatycznie wyglądało serce Moskwy — Plac Czerwony, przez który w dniu 7 listopada przedefilują oddziały garnizonu moskiewskiego i ludność stolicy.

W piątek zainstalowano w Moskwie urządzenia iluminacyjne na blisko tysiącu gmachów publicznych i instytucji. **Na ulicach i w sklepach stolicy radzieckiej panował ożywiony ruch przedświąteczny.**

ZLIKWIDOWAĆ RESZTĘ ODŁOGÓW

Wojna pozostawiła nam w spadku 5 milionów ha odłogów głównie w zachodnich dzielnicach kraju. Wygranie wielkiej bitwy z bezpośrednimi i pośrednimi klęskami odłogów — stanowi niezaprzeczalny dowód ogromnej żywotności i pracowitości naszego społeczeństwa, zaś chłopów i robotników rolnych w szczególności. Głównie dzięki tej wygranej Polska już czwartym zbiorem dokonanym po wojnie ze swych pól, zagwarantowała ludności całego kraju samowystarczalność w zakresie wyżywienia.

Jeżeli do niedawna zasadniczym sposobem podniesienia ogólnej produkcji było przede wszystkim zagospodarowanie tej olbrzymiej powierzchni odłogów, to obecnie już główny nacisk położony być musi na zagadnienie zwiększenia wydajności obszarów znajdujących się „pod pługiem".

Niemniej jednak, nie wolno jeszcze bagatelizować reszty pozostałych w Polsce odłogów w większych lub mniejszych kompleksach, które również muszą być jak najrychlej włączone do czynnych, zagospodarowanych pól. Wszyscy rolnicy, wszystkie ośrodki maszynowe, spółdzielnie parcelacyjno-osadnicze, majątki państwowe i wreszcie wszystkie gromady — w obrębie których znajdują się chociażby niewielkie kawałki odłogów, winny uważać za swój obywatelski obowiązek uczynienia wszystkiego co leży w ich mocy, aby te resztki odłogów zaorać i zagospodarować.

Ministerstwo Rolnictwa w trosce o dalsze podniesienie produkcji rolnej wydało specjalne zarządzenie o ulgach podatkowych i zwolnieniu od obowiązku uiszczania wpłat na fundusz oszczędnościowy od odłogów wziętych pod uprawę.

Należy dążyć do tego aby poszczególne gromady w akcji likwidacji odłogów wzięły udział na zasadach spółdzielczych i aby korzyści płynące z obsiania tej nowej ziemi służyły przede wszystkim mało- i średniorolnym chłopom.

Siewy i normalne prace przedzimowe w polu, są już bliskie zakończenia, a w wielu okolicach kraju są zakończone. Zanim zapadnie zima, można jeszcze niemałą przestrzeń odłogów zaorać i przygotować do wiosennych obsiewów. Opłaci się to dobrze tym co je zaorzą i obsieją i przyniesie niewątpliwie pożytek całemu społeczeństwu.

JÓZEF CZECH

Nowy manewr anglosaski w sprawie Grecji

w Komisji Politycznej ONZ

Piątkowe posiedzenie Komisji Politycznej ONZ w sprawie Grecji było **widownią nowego manewru anglosaskiego, którego celem było osłabienie wrażenia, wywołanego projektem rezolucji australijskiej,** który domaga się, aby generalny sekretarz ONZ i przewodniczący obecnego Zgromadzenia zwołali natychmiast do Paryża konferencję przedstawicieli Albanii, Bułgarii, Grecji i Jugosławii.

Delegaci USA i Wielkiej Brytanii — Dulles i Mac Neil — usiłowali przekonać członków komisji, że wniosek australijski nie znajduje się w sprzeczności z projektem rezolucji anglosaskiej (potępienie rządów Albanii, Bułgarii i Jugosławii), wobec czego ta rezolucja winna być przede wszystkim uchwalona. Charakterystyczne jest, że zarówno Dulles jak i Mac Neil przyznali w czasie przemówień, iż **„pomoc" Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii dla Grecji leży we własnym interesie tych mocarstw.**

Delegat Jugosławii Bebler omówił obszernie sprawozdanie Komisji Bałkańskiej ONZ, stwierdzając — na podstawie szczegółowego zbadania tekstu tego raportu — **że wszelkie oskarżenia przeciwko północnym sąsiadom Grecji pozbawione są jakichkolwiek podstaw.**

Po przemówieniu Beblera posiedzenie komisji odroczono do soboty. W sobotę zabiorą głos delegat Polski, Związku Radzieckiego, Grecji, Szwecji, Norwegii i Australii.

Min. Modzelewski opuścił Paryż

W piątek rano opuścił Paryż min. spraw zagr. Z. Modzelewski, który stał na czele delegacji polskiej na sesję Zgromadzenia Generalnego ONZ.

Sytuacja w Chinach

Czang-Kai-Szek wycofuje wojska z płn. Chin

Wojska Kuomintangu, rozgromione w bitwie o Mukden, stolicę Mandżurii, pozostały bez żadnego portu, który umożliwiałby ewakuację drogą morską. Armia ludowa przygotowuje się do wielkiej ofensywy przeciwko siłom Czang-Kai-Szeka w Chinach centralnych.

Rząd Czang-Kai-Szeka w związku z klęską w Mandżurii wycofa swe wojska z północnych Chin i stworzy linię obronną wzdłuż rzeki Yangtse.

Protest Polski

przeciw szykanowaniu Polaków we Francji

5 listopada ambasador RP. Jerzy Putrament złożył we francuskim min. spraw zagr. na ręce sekretarza gen. francuskiego min. spraw zagr. Chauvela notę protestacyjną przeciw szykanom władz francuskich wobec Polaków we Francji.

Zjednoczenie wzmocni siły klasy pracującej i ugruntuje władzę ludową

Przemówienie członka Biura Polit. KC PPR na wspólnym posiedzeniu KC PPR i CKW PPS

Na wspólnym posiedzeniu KC PPR i CKW PPS, które odbyło się 3 bm. w Warszawie, wygłosił przemówienie członek Biura Politycznego KC PPR Zambrowski.

Przystępując do zreferowania podstawowych założeń statutu Zjednoczonej Partii Polskiej Klasy Robotniczej ob. Zambrowski podkreślił ogromne znaczenie uchwalenia przez Kongres Zjednoczeniowy deklaracji programowej partii, opartej o zasady marksizmu-leninizmu oraz statutu partyjnego, który w myśl tychże zasad da partii podstawowy oręż uzbrajający ją do wykonania wielkich zadań, jakie przed nią stoją.

Komisja Statutowa wykluczyła z góry **możliwość wypośrodkowania** lub syntezy dotychczasowych statutów **PPR i PPS, byłoby to bowiem podejście mechaniczne i tylko formalne.**

Zjednoczona Partia przejmuje dorobek polityczny odrodzonej PPS, która nawiązując do tradycji lewego nurtu dawnej PPS i RPPS, stanęła na gruncie jedności klasy robotniczej i wniosła wydatny wkład w walkę z reakcją i w budowę demokracji ludowej w Polsce.

Jeśli chodzi o skład socjalny, to z ducha statutu wynika, że instancje kierownicze winny tak regulować wzrost partii, aby nie uległ wypaczeniu jej robotniczy charakter i aby zapewnione zostało dostateczne powiązanie partii z masami mało- i średniorolnego chłopstwa i inteligencji pracującej. Po zjednoczeniu troska o właściwy skład socjalny partii wymaga m. in. rozszerzenia organizacji partyjnych wśród chłopów mało- i średniorolnych.

Wzrost aktywności i inicjatywy organizacji partyjnych zabezpieczą statut, opierający budowę organizacyjną partii na zasadach centralizmu demokratycznego, dobitnie podkreślając znaczenie demokracji wewnątrz partyjnej oraz krytyki i samokrytyki i wreszcie wysuwając obszerne i nowe potraktowanie obowiązków i praw kół partyjnych.

Kończąc ob. Zambrowski ilustruje znaczenie wzrostu roli kierowniczej partii dla wzmożenia roli kierowniczej klasy robotniczej, następującym ustępem ze statutu: **„Powstanie Zjednoczonej Partii wzmaga siły klasy robotniczej i podnosi jej rolę kierowniczą w walce ludu pracującego o umocnienie władzy ludowej i ugruntowanie niepodległości, o złamanie oporu sił kapitalistycznych, wspieranych przez obcy imperializm, o zbudowanie socjalizmu".**

Pierwszy dzień procesu przywódców WRN

Pużak i Szturm de Sztrem głównymi oskarżonymi

5 listopada br. Rejonowy Sąd Wojskowy w Warszawie przystąpił do rozpatrywania sprawy działaczy nielegalnej organizacji „Wolność, Równość, Niepodległość".

Na ławie oskarżonych zasiedli: **Kazimierz Pużak, Tadeusz Szturm de Sztrem, Józef Dzięgielewski, Feliks Misiorowski, Ludwik Cohn i Wiktor Krawczyk.** Są oni oskarżeni o usiłowanie dokonania przemocą zmiany ludowo - demokratycznego ustroju Państwa Polskiego. Rozprawie przewodniczy ppłk. Staszyca, oskarżają prokuratorzy: płk. Zarakowski i płk. Karliner. Oskarżonego Pużaka broni adw. Niedzielski, Dzięgielewskiego — adw. Rettinger, Misiorowskiego — adw. Wagner, Krawczyka — adw. Palatyński, Szturm de Sztrema i Cohna — adw. Maślanko.

Oskarżeni z Pużakiem na czele należą do przedwojennego piłsudczykowskiego trzonu kierownictwa PPS.

Pużak był od 1921 r. sekretarzem generalnym PPS, a podczas okupacji pełnił stanowisko sekretarza generalnego WRN i z jej ramienia wszedł w skład reakcyjnej Rady Jedności Narodowej. Po wyzwoleniu Polski Pużak utrzymywał kontakty z zagraniczną grupą Arciszewskiego — Kwapińskiego — Zaremby.

Szturm de Sztrem sekretarz generalny WRN, utrzymywał kontakty z t. zw. komitetem zagranicznym, dostarczając za pośrednictwem szefa wywiadu Andersa na Polskę Pileckiego, materiały informacyjne i propagandowe.

Dzięgielewski był kierownikiem organizacyjnym, Misiorowski skarbnikiem, Cohn był kierownikiem wydziału młodzieżowego, Krawczyk kierownikiem częstochowskiego okręgu WRN.

Proces potrwa 10 dni.

W pierwszym dniu procesu sąd przesłuchiwał oskarżonego Szturm de Sztrema, który częściowo przyznaje się do winy. **Zeznania jego są wykrętne.**

Dalszy ciąg rozprawy w dniu jutrzejszym.

Rezolucja w sprawie Palestyny nie rozwiązuje sprawy rozejmu

W nocy z czwartku na piątek Rada Bezpieczeństwa przyjęła 9 głosami przeciwko jednemu przy jednym powstrzymującym się od głosowania **rezolucję,** wzywającą Arabów i Żydów do przywrócenia rozejmu na obszarze Negev w połud. Palestynie. Zw. Radziecki, który miał poważne zastrzeżenia przeciw ko formułowaniu tej rezolucji, nie skorzystał jednak z prawa veta i powstrzymał się od głosowania.

Uchwała Rady Bezpieczeństwa — powzięta przeciw głosom delegatów radzieckiego i ukraińskiego — nie posuwa naprzód sprawy rozejmu, nie przewiduje sankcji dla stron walczących i obliczona jest tylko na przedłużanie konfliktu.

Na drodze do jedności

Otwarcie kursu dla działaczy SL i PSL

W związku ze szkoleniem działaczy SL i PSL, w gmachu Centralnej Szkoły Politycznej SL w Warszawie, odbyło się w dniu 5 bm. otwarcie II-go wspólnego kursu dla działaczy wojewódzkich, na które przybyli przedstawiciele naczelnych władz SL i PSL — Marszałek Sejmu Władysław Kowalski, prezes-min. W. Baranowski — SL i J. Niećko — PSL, sekretarze generalni — wicepremier A. Korzycki i poseł K. Banach, zastępcy sekretarzy — poseł A. Juszkiewicz i dr B. Thomas.

Otwarcia dokonał prezes W. Baranowski. Referat na temat: „Postawa ruchu ludowego w okresie okupacji" wygłosił Marszałek Wł. Kowalski.

„O ruchu ludowym w okresie powojennym" mówił sekr. gen. PSL — poseł K. Banach.

W dyskusji nad referatami zabierali głos działacze terenowi obydwu Stronnictw.

Kurs będzie trwał 5 dni; bierze w nim udział 60 działaczy z terenu całej Polski.

Program kursu obejmuje m. in. następujące zagadnienia: ustrój gospodarczy Polski Ludowej, postęp a walka klasowa — ze szczególnym uwzględnieniem wsi, agraryzm, pogląd na dzieje i ideologię ruchu ludowego, rewolucja październikowa, rolnictwo radzieckie oraz spółdzielczość produkcyjna.

Rokowania handlowe polsko-norweskie

5 bm. przybyła do Warszawy delegacja norweska na rokowania handlowe. Delegacji przewodniczy Koht—dyr. dep. w norweskim min. spraw zagr. Celem rokowań jest zawarcie nowej umowy handlowej między obu krajami. Ze strony polskiej przewodniczyć będzie. Antoni Roman, doradca traktatowy w Min. Przemysłu i Handlu.

Nieodnowienie losu do III-ej klasy 54-ej Loterii Klasowej, to pozbawienie się możności wzięcia udziału w rozgrywce

4 głównych wygranych po 1.000.000.- złotych każda

oraz wielu innych.

CIĄGNIENIE DNIA 9, 10, 11 i 12 LISTOPADA. 2283R

AMERYKA

przeciw jedności gospodarczej Europy

Po ostatniej wojnie sytuacja gospodarcza krajów Europy Zachodniej jest gorsza aniżeli sytuacja krajów wschodnio - europejskich. Złożyło się na to wiele przyczyn. Jednym z głównych czynników gospodarczej odbudowy krajów Europy Wschodniej jest fakt, że natychmiast po zakończeniu działań wojennych kraje te podjęły planową gospodarkę, która przyczyniła się do uszeregowania potrzeb i możliwości produkcyjnych poszczególnych krajów. Nie produkowano chaotycznie i bezplanowo tego, co w danej sytuacji było najłatwiejsze do produkowania, ale to, czego dany kraj najbardziej potrzebował. Nawiązano w szybkim tempie stosunki handlowe z sąsiednimi krajami, głównie ze Związkiem Radzieckim, który dzięki swym niewyczerpanym źródłom surowcowym umożliwił tym gałęziom przemysłu w sąsiednich krajach, które nie uległy zupełnemu zniszczeniu przez niemieckiego okupanta podjęcie pokojowej produkcji.

W chwili zakończenia działań wojennych kraje zachodnio - europejskie poszły inną drogą. Niewielkie zapasy dolarów, wydane zostały bardzo szybko na pokrycie przywozu z kontynentu amerykańskiego. Operacje handlowe dokonywane były za pośrednictwem dolarów ale wkrótce ich skromne zapasy zostały wyczerpane. Wielka Brytania zmuszona była do zaciągnięcia wielkiej pożyczki dolarowej w Ameryce w wysokości blisko 4 miliardów dolarów, przeznaczonych na zakup w strefie dolarowej. Przy wzrastającej inflancji i wzroście drożyzny w Stanach Zjednoczonych pożyczka wyczerpała się o wiele szybciej, aniżeli to było przewidziane i rząd brytyjski znalazł się ponownie w kłopotach takich samych, jak i reszta krajów zachodnio - europejskich, cierpiących na brak dolarów. A odbudowa gospodarcza krajów Europy Zachodniej wymagała wielkiego przywozu maszyn i surowców, nie mówiąc o artykułach żywnościowych.

W tym stanie rzeczy plan Marshalla, jakkolwiek oznaczał on dużą zależność gospodarczą i polityczną krajów marshallowskich od Stanów Zjednoczonych, wywołał zwodnicze uczucie ulgi, doraźnie bowiem pozwalał tym krajom wydobyć się z rozpaczliwej sytuacji gospodarczej, choć skutki planu muszą fatalnie za ciążyć na życiu gospodarczym krajów marshallowskich.

Na terenie Organizacji Narodów Zjednoczonych plan Marshalla nie zyskał sobie bynajmniej pochwały. Utworzona przy ONZ Europejska Komisja Współpracy Gospodarczej oceniła wprawdzie plan Marshalla, jako środek pomocy doraźnej, lecz zbyt kosztownej i w efekcie końcowym mało skutecznej i przeprowadziwszy odpowiednie badania powzięła jednomyślną uchwałę, że do uzdrowienia sytuacji gospodarczej krajów Europy Zachodniej konieczne jest wzmożenie wymiany handlowej między krajami Europy Zachodniej, a Wschodniej.

Europa Zachodnia może dostarczyć urządzeń fabrycznych i produktów przemysłowych, Europa Wschodnia artykułów żywnościowych i niektórych surowców. Drugim ważnym czynnikiem jest taniość takiej wymiany, przy czym wymiana odbywać się może na zasadzie wzajemności z wyeliminowaniem pieniądza, jako środka płatniczego. Europejska Komisja Współpracy Gospodarczej zaleciła zatem rozluźnienie więzów gospodarczych, łączących kraje Europy Zachodniej ze strefą dolarową, czyli z krajami Ameryki i wzmożenie wymiany handlowej z krajami Europy Wschodniej. Obecnie wymiana ta nie osiąga nawet 1 miliarda dolarów, a powinna wynosić w myśl zaleceń Europejskiej Komisji Współpracy Gospodarczej co najmniej 4 miliardy dolarów rocznie. Dopiero ożywienie wzajemnej wymiany handlowej między Zachodnią a Wschodnią Europą przyczyniłoby się w krótkim czasie do uzdrowienia sytuacji gospodarczej w krajach zachodnio - europejskich.

Tymczasem wbrew tym zaleceniom plan Marshalla pomyślany jest w ten sposób, że uniemożliwia krajom marshallowskim nawiązanie ściślejszych stosunków handlowych z krajami Europy Wschodniej. Amerykańska pomoc dolarowa przeznaczona jest na zakupy głównie w Stanach Zjednoczonych i w nieznacznej mierze w innych krajach amerykańskich. Nieznaczne fundusze przeznaczone są na dostawy węgla polskiego, rozłożone na kilka lat. Ostatnio administrator planu Marshalla, Hoffman, oświadczył, że sprzeciwia się kategorycznie jakimkolwiek dostawom do krajów Wschodniej Europy wszelkich urządzeń, które przyczyniłyby się do poprawy „strategicznej sytuacji" tych krajów. Oświadczenie to stoi w jaskrawej sprzeczności z zaleceniami Europejskiej Komisji Współpracy Gospodarczej, popierającej wzajemną wymianę między Zachodnią a Wschodnią Europą. Kraje Europy Wschodniej gotowe są eksportować artykuły żywnościowe i surowce do Zachodniej Europy, ale jedynie w zamian za urządzenia przemysłowe, których potrzebują. Jeśli Hoffman uważa wzrost uprzemysłowienia Wschodniej Europy za czynnik poprawy sytuacji strategicznej, to zaleceniom Europejskiej Komisji Współpracy Gospodarczej przy ONZ nie stanie się zadość, z większą szkodą dla krajów Europy Zachodniej, aniżeli Wschodniej, w tej liczbie i Polski.

Tendencja czynników amerykańskich, dążących do upośledzenia gospodarczego Europy Wschodniej spotkała się z należytą odprawą na terenie ONZ, której udzielił min. Modzelewski. Min. Modzelewski zgłosił mianowicie na komisji gospodarczej umotywowaną rezolucję, w której zostają potępione wszelkie próby dyskryminacji w stosunkach gospodarczych tych czy innych krajów oraz wysunięte zalecenia równorzędnego traktowania wszystkich krajów w dziedzinie ekonomicznej.

J. P.

„F.O.R. TO POTĘGA - CO PO DOBROBYT SIĘGA"

Pierwsza spółdzielnia produkcyjna

w Wielkopolsce

MIESZKAŃCY Brudzewa, pow. Kalisz, pierwsi w Wielkopolsce doszli do przekonania,, że gospodarka zespołowa przyniesie im większe korzyści niż praca indywidualna na małych działkach ziemi. Stwierdzili, że umaszynowione gospodarstwo zespołowe da im większe zbiory przy mniejszym nakładzie pracy, że wolny od pracy na roli czas będą mogli poświęcić rodzinie, dokształcaniu się i korzystaniu z dobrodziejstw kultury.

Dlatego też chłopi mało- i średniorolni z tej gromady, po dokładnym zaznajomieniu się z podstawowymi założeniami gospodarki zespołowej, **dobrowolnie zadeklarowali utworzenie spółdzielni produkcyjnej.**

Członkowie spółdzielni produkcyjnej zredagowali i uchwalili statut, który przesłano do zatwierdzenia.

Chłopi brudzewscy **pierwsi weszli na nowe tory uspołecznionej gospodarki** wiejskiej. Jesteśmy pewni, że teren Wielkopolski pokryje się w przyszłości spółdzielniami produkcyjnymi, jako jedyną **najwłaściwszą i najkorzystniejszą** formą gospodarki rolnej w Polsce Ludowej. (sz).

ChTPD pracuje

Zarząd Powiatowy ChTPD uruchomił ostatnio nowe przedszkole dla dzieci chłopskich w Żegocinie, gm. Czermin.

Podczas zbiórki ulicznej na ChTPD zebrano w ub. niedzielę 15.200 zł. Koło Grom. ZSCh w Pleszewie przekazało do kasy ChTPD w Jarocinie 2.000 zł. (g)

—:□:—

Rezolucja tramwajarzy

Tramwajarze poznańscy uchwali li rezolucję, przyrzekając przyśpieszyć wszystkie zaplanowane prace, jak remonty i budowę wagonów tramwajowych i trolleybusowych, budowę nowych linii komunikacji miejskiej. (W Ch.)

—:□:—

Szamocin

pierwszy

Na pierwsze miejsce wybiła się w powiecie chodzieskim w realizowaniu Funduszu Oszczędności Rolnictwa — gmina Szamocin, która wpłaciła 3 mil. 216.733 zł, to jest 73 proc. całego wymiaru.

W 100 proc. spełniła swoje zadanie gromada Atanazyn, wykazując zrozumienie sprawy.

Podatek gruntowy, który w akcji ziemniaczanej był wyznaczony na 100 ton, został przekroczony o 40 proc., żyta zebrano 23.335 kg, gotówki wpłacono 427.751 zł w dwóch dekadach miesiąca października.

(Ko)

Brawo Straż Ochrony Kolei!

Jadący pociągiem z Gdyni do Poznania St. R. zawarł znajomość z przygodnym kolejarzem. W czasie podróży, kiedy R. zasnął, **kolejarz zabrał jedną walizkę pasażera, a drugą opróżnił i wysiadł z pociągu.** Kiedy pokrzywdzony stwierdził brak walizek, przekonał się również, że jest zamknięty w przedziale.

Po wszczęciu alarmu, Straż Ochrony Kolejowej z Bydgoszczy, przystąpiła natychmiast do poszukiwania złodzieja drogą telefoniczną. **W ciągu kilku godzin złapano złodzieja.** Potrafił on już rozsprzedać część skradzionych rzeczy i pojechać pociągiem w inną stronę.

Rzeczy skradzione i sprzedane zostały zwrócone właścicielowi. Członkom SOK i organom śledczym MO należy się **uznanie za sprawną pracę.**

O 200 proc. wzrosła frekwencja

w szkołach rolniczych

W pow. jarocińskim czynne są obecnie 2 męskie szkoły średnie: w Górze i Pleszewie, oraz nowozorganizowana żeńska w Chociczy.

W Górze przybyło w roku bież. 74 uczniów, w Chociczy 64 i w Pleszewie 48. W stosunku do roku ubiegłego liczba uczniów nowoprzyjętych wzrosła o 200 proc.

Rozpoczęła się również nauka w 40 nowozorganizowanych trzyletnich szkołach Przysposobienia Rolniczego I-go stopnia oraz w 36 szkołach II stopnia. Uczęszcza do nich łącznie 1950 uczniów i uczeń nic. (g)

—:□:—

Wzmożenie radiofonizacji wsi

w pow. szamotulskim

Zarząd Społecznego Komitetu Radiofonizacji Kraju i Polskie Radio w Szamotułach, zwołały ostatnio konferencję przy współudziale dyrektora Polskiego Radia, Kostaszuka z Poznania, przedstawicieli władz partii oraz czynnika społeczno - oświatowego.

W przemówieniach podkreślono **konieczność objęcia radiofonizacją najbiedniejszych chłopów i robotników** oraz konieczność **połączenia radiofonizacji z elektryfikacją wsi.**

W dyskusji poruszono także sprawę **zradiofonizowania szkół, majątków PNZ i szpitali w powiecie.**

Za największe udogodnienie uważa się rozłożenie opłat za głośniki na 5 rat.

W powiecie szamotulskim jest zradiofonizowanych **27 wsi.** Radiowęzeł szamotulski jest **jednym z pierwszych w województwie,** który otrzymuje program bezpośrednio z Poznania. (B)

Witków będzie

zelektryfikowany

W Witkowie przystąpiono do likwidacji dotychczasowej sieci elektrycznej i do zakładania nowych przewodów. Witkowo było zaopatrywane w prąd przez miejscowy młyn.

Budżet Witkowa przewiduje na cele elektryfikacji 4.000.000 zł, przy czym na instalacje sieci w samym mieście przeznacza się 2 — 3 mil. zł. Suma ta zostanie uzyskana ze sprzedaży urządzeń starej elektrowni. Nowa linia, prowadząca z Gniezna, zostanie przeprowadzona do Witkowa już w bieżącym miesiącu. (Ch)

Pow. chodzieski godnie uczcił

poległych za wolność

Były graniczny powiat chodzieski jest usiany licznymi mogiłami żołnierzy polskich i radzieckich, poległych w ostatniej wojnie. Zostały one przeniesione na osobny cmentarz.

30 ub. m. obchodzony był w poszczególnych miejscowościach pod znakiem żałobnych uroczystości jako dzień poległych.

W Chodzieży odbył się przy pomniku żołnierzy radzieckich apel poległych.

Następnie olbrzymi pochód pracowników fabryk, szkół i organizacji ruszył na cmentarz, aby złożyć wieńce na udekorowanych grobach żołnierzy polskich i radzieckich.

Pechowy szofer czy autobus?

Autobus Krotoszyńsko-Pleszewskiej Kolei Powiatowej, utrzymujący komunikację między Kaliszem a Poznaniem, **wpadł już po raz drugi w bieżącym roku do rowu i to w obu wypadkach w okolicach Kotlina.**

Jadąc ostatnio w kierunku Pleszewa, szofer Kuberka, stracił w pewnym momencie panowanie nad maszyną i autobus, **zawadziwszy lekko o przydrożne drzewo, wywrócił się do rowu.**

Autobus uległ rozbiciu, a pasażerowie, na szczęście, wyszli prawie bez szwanku z tej katastrofy. Szofer tłumaczy powyższy wypadek **defektem kierownicy.** (g)

—ooo—

Nowy dyrektor

Opery Poznańskiej

Prof. dr Chybiński, wobec podjęcia poważnych prac naukowych, złożył rezygnację ze stanowiska **dyrektora Państwowej Opery w Poznaniu.**

Minister kultury i sztuki przychylił się do prośby prof. Chybińskiego i zwolnił go z **dniem 1 listopada br. z obowiązków dyrektora Opery Poznańskiej.**

Minister kultury i sztuki mianował na jego miejsce dyrektorem Państwowej Opery w Poznaniu naczelnego dyrygenta Opery, **Z. Górzyńskiego.**

Za handel dolarami

Sąd Okręgowy w Gnieźnie rozpatrywał sprawę **Z. Karbowiaka z Witkówka, J. Karbowiaka z Kłecka - Kolonii, W. Jaty z Kłecka Kolonii i W. Nowakowskiego z Działynia, — oskarżonych o handel obcą walutą.**

Akt oskarżenia zarzuca, że Z. Karbowiak po otrzymaniu od siostry z Ameryki 50 dolarów polecił sprzedać je swemu bratu Józefowi, który sprzedał dolary po 700 zł za 1 — Jacie. Z kolei Jata kupił za dolary od Nowakowskiego konia, dopłacając mu przy tym 5.000 zł. Oskarżeni nie przyznali się do winy. Sąd jednak na podstawie dowodów skazał winnych **na karę po 3 miesiące aresztu i po 10.000 zł grzywny.**

Co warto zobaczyć

w Poznaniu?

TEATRY

TEATR WIELKI — „Eugeniusz Oniegin", godz. 19.00.

PAŃSTWOWY TEATR POLSKI — „Sen nocy letniej", godz. 19.00.

TEATR NOWY — nieczynny.

TEATR KOMEDIA MUZYCZNA — „Jadzia wdowa", godz. 20.00.

TEATR AKTORA I LALKI — „Świerszcz za kominkiem", godz. 19.00

KINA

APOLLO — „Iwan Groźny", godz 15.30, 17.30, 19.30, w niedz. od godziny 13.30.

BAŁTYK — „Iwan Groźny", godz 16.30, 18.30, 20.30 w niedz. od godziny 14.30.

MUZA — „Bitwa o szyny", godz 16.30, 18.30, 20.30 w niedzielę od godziny 14.30.

RIALTO — „Podrzutek", godz. 16.30, 18.30, 20.30 w niedz od godz. 14.30

WARTA — „Wiosna" 16.30, 18.30, 20.30 w niedz od godz 14.30

WARTA — „Program Aktualności nr 30, godz 11.00, 12.00, 13.00, 14.00 w niedzielę od godz 10.00

PASTOK SYLWESTER

JAROCIN, Rynek 24 tel. 498

ZAKUPUJE:

wszelkie skóry surowe, niereglamentowane, baranie, kozie, królicze piżmaki, tchórze, lisy, kuny i inne futerkowe. 2205z

Płacę najwyższe ceny dzienne.

Zaszczytne wyróżnienie

Współzawodnictwo porwało nasz naród do jak najszybszej odbudowy gospodarki kraju. Staramy się osiągnąć jak największe rezultaty we wszystkich dziedzinach życia.

Mężczyźni, kobiety i młodzież, współzawodniczą ze sobą wykonując pracę ponad normę.

Na 105 uczestników młodzieżowego współzawodnictwa pracy w Fabryce Automatów H. Cegielskiego w Poznaniu trzynastu pracowników przekroczyło 300 proc. normy. Dwa czołowe miejsca zajmują kobiety, zatrudnione przy rewolwerówkach: B. Pawłowicz, która uzyskała 391 proc. normy i Regina Bromberg — 342 proc. normy.

Jeśli wszyscy będą tak pojmowali i wykonywali pracę dla narodu, to kraj nasz zostanie już wkrótce odbudowany.

Nad Wartą

Z MUZEUM WIELKOPOLSKIEGO DO OPOLA

(ch) Do Opola przybyła objazdowa wystawa Muzeum Wielkopolskiego pt. **„150 lat malarstwa polskiego",** która będzie trwać do końca listopada br. Wystawa, bawiąca onegdaj na Ziemi Lubuskiej, spotkała się z **żywym zainteresowaniem tamtejszego społeczeństwa.**

ŚWIĘTO UMARŁYCH W POZNANIU

(ch) **Święto Umarłych** obchodzono w Poznaniu szczególnie **uroczyście.** Na Forcie VII — **miejscu kaźni wielu Polaków,** delegacje Związków b. Więźniów Politycznych **złożyły wieńce** u stóp symbolicznego krzyża. Wieczorem Fort był **oświetlony i udostępniony dla miejscowego społeczeństwa.** I inne miejsca kaźni Polaków **zostały przystrojone** przez młodzież szkolną **kwiatami i odwiedzane były** przez mieszkańców Poznania.

TRZY WSIE OTRZYMAJĄ RADIA

(ch) Rozbudowa **radiowęzła w Bojanowie** zostanie zakończona jeszcze **w bieżącym miesiącu.** Przewody radiowe przeciągnie się przez wsie: **Golaszyn, Golaszyn - Osady i Golina Wielka.** Codziennie o godz. **20.45** nadawane są lokalne wiadomości kronikarskie z terenu Bojanowa.

NOWE KOŁO TOW. PRZYJ. POL.-RADZ.

(ch) W Poznaniu odbyło się zebranie **przedsiębiorstw spółdzielczych,** zorganizowane przez Delegaturę Centralnego Związku Spółdzielczego. Po stanowiono założyć **koło Tow. Przyj. Pol.-Radz.** przy Delegaturze Centr. Zw. Spółdz. Omówiono i przyjęto statut oraz dokonano wyboru zarządu koła TPP-R.

ZA ROZSIEWANIE FAŁSZYWYCH WIADOMOŚCI

(ch) Wojskowy Sąd Rejonowy **z** Poznania skazał na sesji wyjazdowej w Pile 50-letniego rolnika **T. Klamerka,** zamieszkałego **w Folsztynie, pow. Piła, na 8 lat więzienia z równoczesną utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na lat 4 — za rozsiewanie fałszywych wiadomości o treści wrogiej Państwu** Polskiemu Na poczet wymierzonej kary, zaliczono oskarżonemu dotych czasowy areszt śledczy.

ZA KRADZIEŻ PŁUGA Z POLA

(ch) Za **kradzież pługa z pola** majątku PNZ w Dąbrówce Kościelnej stanął przed Sądem Grodzkim w Gnieźnie **K. Nawrocki** z Dąbrówki Kościelnej. Nawrocki skazany został na **6 miesięcy więzienia z zawieszeniem kary na okres trzech lat.**

OGŁOSZENIA DROBNE

HANDLOWE



MEBLE

jadalnie — sypialnie — kuchnie

poleca najtaniej:

MAGAZYN MEBLI K. BAKOS

Poznań, Wielkie Garbary 21.

2279-z



MASZYNY BIUROWE

KUPNO — SPRZEDAŻ

K. KOCHANOWICZ i S-ka

Poznań, plac Wolności 13

(obok 3 Maja) 2092z

RÓŻNE

COFAM zarzuty przeciwko kol. Domowiczowi Ludwikowi — sekr. PZSL w Mogilnie, skierowane do WZSL. z uwagi na fałszywe ich pochodzenie. (—) Bogdan Pijarowski 2293R

Redakcja i Administracja: Poznań, ul. Dąbrowskiego 77, tel. Red. 90-40, nocny 45-09. Adm. 93-94.

CENNIK OGŁOSZEŃ:

Drobne — po zł 30 za wyraz (minimum 300 zł); poszukiwania pracy zł 15 za wyraz (minimum 150 zł).

PRENUMERATA MIESIĘCZNA

120 zł. Wpłacać na Konto P. K. O. Oddz. Poznań nr V-5626 lub Bank Gosp. Spółdzielczego oddział Poznań Nr 690.

WYDAWCA: Nacz. Kom Wyk Stronnictwa Ludowego. Odpowiada za pismo Kolegium Redakcyjne. Drukarnia NKW SL. Warszawa, Skolimowska 5.

B-62254

WIEŚCI Z KRAJU

O Trzoda chlewna przeznaczona na sprzedaż dla Państwowych Gospodarstw i Zakładów Rolnych oraz dla Rolniczej Centrali Mięsnej pod dana będzie w miejscach targów i spędów szczepieniom ochronnym przeciw pomorowi.

O Na posiedzeniu Powiatowej Rady Narodowej w Bydgoszczy 47 przodowników pracy, którzy wzięli udział w tegorocznej akcji żniwnej otrzymało z rąk wojewody pomorskiego Jakubowicza dyplomy i upominki za ofiarną pracę.

O Z okazji zakończenia tygodnia ChTPD i RTPD odbyła się w Lublinie uroczysta akademia, w której udział wzięli przedstawiciele władz, partii, związku, wojska, zarządu RTPD i ChTPD oraz przybyłe ze wsi i miasta dzieci z rodzicami.

O W wyniku rozpoczętej na terenie woj. pomorskiego akcji wyborczej do władz Zw. Samopomocy Chłopskiej z 6 gmin i spółdzielni Samopomocy Chłopskiej z pow. tucholskiego usunięci zostali bogacze i szkodnicy wiejscy.

O Na terenie województwa gdańskiego Związek Samopomocy Chłopskiej kontynuuje prace nad utworzeniem 20 wzorowych wsi samopomocowych. Na pierwszym miejscu znalazła się wieś Żukow, położona nad rzeką Radunią, niedaleko stolicy „Szwajcarii Kaszubskiej", Kartuz.

RADIO

PONIEDZIAŁEK, 8 LISTOPADA

5.10 Sygnał czasu. 5.20 Muz. z Krakowa. 6.00 Gimnastyka. 6.10 Dziennik por. 6.25 Muz. 7.00 Wiad. por. 7.15 Muz. 7.25 Lekcja jęz. ros. 7.40 Muz. 8.00 Porad. gosp. dom. 8.10 Muz. 8.55 Gazetka dla klas starszych. 9.15 Inform. 9.20 Skrzynka PCK. 9.30 Wszechnica Radiowa. 11.40 „Uczymy się śpiewać" aud. dla klas młodszych. 12.00 Wiad. poł. 12.20 Arie i pieśni. 12.45 Aud. dla wsi. 15.25 Inform. 15.30 „Zwiedzamy świat" aud. dla dzieci. 15.45 Muz. 16.00 Dziennik popoł. 16.30 „Lenino w oczach młodzieży" pog. 16.50 „Książka", pog. 17.00 Muz. rozr. 17.50 „Jak żyje człowiek w ZSRR?" pog. 18.00 Recital fort. 18.20 Pieśni Griega. 18.35 „Uliczka Klasztorna". 18.47 „Poezja białoruska". 19.00 Muz. ros. 19.40 Wszechnica Radiowa. 20.00 Dziennik wiecz. 20.45 Muz. 21.00 Brahms. 21.30 „Ostatnia forteca". 21.45 Muz. popul. 22.00 Konc. Symf. 22.30 Pieśni ludowe. 22.45 Muz. 23.00 Ost. wiad. 23.10 Muz. tan.

17 kilogramów cukru rocznie dla każdego z nas

Redaktor gospodarczy PAP uzyskał od naczelnego dyrektora Przemysłu Cukrowniczego inż. Adama Piotrowskiego wyjaśnienia na temat przebiegu i przewidywanych wyników bieżącej kampanii cukrowniczej.

74 cukrownie pracują już pełną parą na terenie całego kraju. W końcu listopada przyłączą się jeszcze dwie nowowybudowane fabryki w okręgu szczecińskim, a mianowicie: **Kluczew i Gryfice.** 60 proc. przewidywanej ilości buraków cukrowych zostało już odebrane przez cukrownie, zaś pozostałe 40 proc. dostarczone zostanie w ciągu bieżącego miesiąca. Dotychczas obliczony plon wykazuje pewien wzrost ilości dostarczanych buraków w stosunku do przewidywanego planu. Należy przypuszczać, że około 41 milionów kwintali buraków zostanie dostarczone do cukrowni.

Łącznie do chwili obecnej wyprodukowaliśmy **około 200 tys. ton czystego cukru.**

Cukrowość buraka jest wyższa niż w roku ubiegłym. W związku z tym otrzymamy około 580 tys. ton cukru zamiast zaplanowanych 520 tys. ton. Pozwoli to na jeszcze większe nasycenie rynku w stosunku do roku ubiegłego, zaś spożycie cukru na głowę ludności wzrośnie do 17 kg rocznie. **Jest to cyfra o przeszło 5 kg wyższa od normy spożycia przedwojennego,** zaś najwyższa z cyfr spożycia obecnie w Europie. Dowodem nasycenia rynku cukrem jest zniesienie dni bezciastkowych.

Dotychczasowa cena cukru wynosząca 180 zł za kg w detalu zostanie niezmieniona.

Zarówno dotychczasowy przebieg kampanii jak i przewidywany wynik końcowy są więcej niż zadowalające.

Km. 290/48.

Obwieszczenie o licytacji ruchomości

Komornik Sądu Grodzkiego w Warszawie, rewiru VIII, mający swą kancelarię przy ul. Nowogrodzkiej nr 4, m. 4, podaje do publicznej wiadomości, że na zasadzie art. 602 k. p. c. w dniu 25 listopada 1948 r., o godz. 12-ej w lokalu domu przy ul. Sienkiewicza nr 4, odbędzie się licytacja ruchomości Spółdzielni „Współpraca", składających się z maszyny do pisania i mebli biurowych, na rzecz Leopolda Rosiaka, oszacowanych na ogólną sumę zł 53.000.—.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji na miejscu czynności.

Warszawa, dnia 3.XI.1948 r.

Komornik

2288R

CZYTAJCIE PRASĘ LUDOWĄ

Mamy warzyw pod dostatkiem

W tym roku mieliśmy **doskonałe urodzaje warzyw.** Wskutek tego cena ich jest całkiem niska. Ostatnie notowania Centrali Spółdzielni Ogrodniczej, która prowadzi hurtowe targi warzywne, świadczą o **dalszym spadku cen warzyw.**

Zanotowano: za 100 kg buraków żądano 1000 zł, za 100 sztuk kapusty białej I gat. płacono 2.000 zł, czerwonej 3.000 zł, włoskiej 1.500 zł, za 100 sztuk kalafiorów, zależnie od gatunku, żądano 2.500 do 3.500 zł, za 100 kg marchwi płacono od 500 do 700 zł, za 100 sztuk sałaty żądano 800 — 1000 zł, za 100 pęczków rzodkiewek od 700 — 800 zł, za 100 sztuk selerów 2.500 — 3.000 zł. Ta sama mniej więcej cena utrzymuje się na szczaw i na inne warzywa.

Powyższe cyfry dowodzą, że **mamy warzyw pod dostatkiem** i nie tylko wystarczy nam na spożycie wewnętrzne, ale **możemy również sprzedać je zagranicę.**

Spółdzielnie ogrodnicze przygotowują obecnie **eksport cebuli** do Anglii na podstawie umowy z lutego br. Przypuszczalne zbiory osiągną **kilkanaście tys. ton.**

Toczą się również rozmowy na temat **dalszego eksportu cebuli i suszu cebulowego do Anglii.** Państwa skandynawskie i państwo Izrael chcą nabyć ponad 2 tys. ton cebuli, a Belgia pertraktuje o nabycie **1.500 ton kapusty.**

Tania, wielokrotnie trwalsza od skóry — oryginalna

GUMA INDYJSKA

tzw. „Słonina" na podeszwy

OPONY „Dunlop"

Rozm. 450, 475, 500, 525 x 16

Do nabycia:

w Domu Towarowym Bcia JABŁKOWSCY

Warszawa, ul. Bracka 25. 2294a

LITR PIWA ZAWIERA 250 kalorii

CZŁOWIEK PRACY POTRZEBUJE 3000 KALORII DZIENNIE

pijcie odżywcze PIWA PAŃSTWOWYCH BROWARÓW

Z ŻYCIA STRONNICTWA LUDOWEGO

KOBIETY W WALCE Z WYZYSKIEM NA WSI

3 bm odbyła się w Wydziale Kobiecym NKW SL, konferencja kierowniczek wydziałów i instruktorek do spraw kobiecych, wojewódzkich zarządów SL.

Po sprawozdaniach, referat na temat: „Kobiety w walce z wyzyskiem na wsi", wygłosiła posłanka **Z. Tomczykówna.** Sprawy organizacyjne omówiła zast. kier. Wydz. Kobiecego NKW SL — **H. Murawska.**

O konieczności reorganizacji Gminnych Rad Narodowych, do których powinny wejść kobiety, mówiła zast. kier. Wydz. Adm.-Samorządowego — **M. Strzelecka.**

Dyskusja toczyła się nad referatem zasadniczym, sprawami czytelnictwa, podatkowymi i in. Zdarzają się bowiem wypadki, że „za gorliwi" poborcy zabierają u biednych chłopów za podatek nawet buty dziecięce, a ob. **Noculak** w Rawiczu (woj. poznańskie), czł. Pow. Kom. Podatkowej pomaga w umarzaniu podatków bogatym chłopom, biedni zaś małorolni, mimo, że mają podstawy ku temu, ulg żadnych nie otrzymują.

Gdzie indziej znów, osiągnięty dochód z imprezy 40 tys. zł, koło gospodyń (woj. katowickie), przekazało: 20 tys. na szkołę, a dwadzieścia tysięcy na poduszkę dla księdza.

We wsi Łapalica — pow. Kartuzy, Anna Dejk, musiała zrzec się 10 ha gruntu. Nie miała krowy ani konia, a bogaty sąsiad żądał za 1 dzień pracy końmi 6 dni odróbki. Aby obrobić ziemię, potrzeba było 20 dni, czyli, że musiałaby odrobić 120 dni, zostawiając w tym czasie swoje gospodarstwo bez opieki.

W Purdzy Wielkiej, (woj. poznańskie), bogacz wiejski żąda za pracę końmi 8 dniówek męskich lub 12 kobiecych. **We wsi Słoneczne,** żona „pana wójta", który ma 22 ha ziemi i 3 konie, używa do wszystkich robót sąsiadek ze wsi, które pracują za darmo, dlatego tylko byleby „pan wójt" nie pogniewał się.

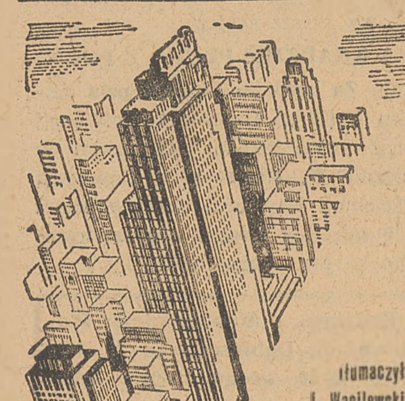
Podsumowując dyskusję, posłanka Tomczykówna podkreśliła, jak wielkie zadanie mają do spełnienia kobiety SL, w walce z wyzyskiem na wsi.

W AMERYKAŃSKIEJ STREFIE OKUPACYJNEJ



— Emma mówi, że bocian wrzucił jej Fryca przez okno...

rys. Andrysiak



tłumaczył J. Wasilewski

Jurij Żukow (22)

To jest Ameryka

Ale filmy — to nie zwykły towar. Przy pomocy zwojów taśmy celuloidowej można oddziaływać nie tylko na kieszeń nabywców, ale i na ich psychikę. Może właśnie dlatego Departament Stanu uznał za stosowne wmieszać się po wojnie do spraw towarzystw filmowych, dopomagając im lokować swą produkcję na rynkach europejskich oraz wskazując wprost, jakie filmy należy, a jakie nie — wysyłać do Europy.

Rzecz oczywista, że taka „Droga Tytoniowa" nie zaszczepi w widzu upodobania do osławionego „amerykańskiego trybu życia". Nie wzbudzą do niego sympatii i takie filmy, jak „Grona gniewu" (zrealizowany według słynnej powieści Steinbecka) lub „Najlepsze lata naszego życia" (nakręcony w roku 1946 przez Wiliama Wylera, film bezwzględnie prawdziwy i zrealizowany z dużą dozą talentu, a opowiadający o tragicznym losie zdemobilizowanych żołnierzy amerykańskich).

Podobne filmy mogą się jakoś prześlizgnąć na ekrany amerykańskie, bo są wybitnie dochodowe i dlatego tolerują je z ciężkim sercem ci, którzy kontrolują rynek filmowy. Ale na eksport za granicę mają drogę zamkniętą. Niech Europejczycy delektują się raczej przygodami sławnych detektywów amerykańskich, oblizują się patrząc na nóżki girls, drżą przed potęgą techniki amerykańskiej.

Amerykańscy businessmani przyzwyczaili się działać z wielkim rozmachem. Budżet roczny przemysłu filmowego w USA przewyższa 210 milionów dolarów rocznie. Na samą tylko budowę kin w Stanach Zjednoczonych wydatkowano 2 miliardy dolarów. Podczas ostatniej wojny studia amerykańskie wyprodukowały 2 tysiące filmów pełnometrażowych, nie licząc kronik i krótkometrażówek.

Jest kwestią interesującą, jak zmienia się tematyka filmów amerykańskich, oraz jak jest kierowany i regulowany ten olbrzymi, celuloidowy potok, dla którego przeznaczono odpowiednie łożysko w polityce Stanów.

Amerykańska statystyka filmowa dzieli produkcję podług kategorii. Z początku idą melodramaty: „Melodramat — akcja", „Melodramat — tajemnica", „Melodramat — morderstwo", „Melodramat — szpiegostwo", potem z podobnymi dodatkowymi rubrykami filmy cowboyskie, komedie, farsy: „Farsa — zabójstwo", „Farsa — niesamowitość", „Farsa — niesamowitość psychologiczna" itd.

Analiza tej swoistej statystyki jest wielce pouczająca. Tak więc ilość filmów, poświęconych kwestiom socjalnym, zmniejszyła się przeszło dwukrotnie w ciągu ostatnich lat. Minimalne liczby wykazuje również produkcja filmów biograficznych, historycznych, sportowych. Podwoiła się za to ilość bezmyślnych komedii muzycznych. W tym samym stopniu zwiększyła się ilość filmów z zabójstwem, jako motywem głównym. Modne są teraz szczególnie „Melodramat — tajemnica", „Farsa — niesamowitość" albo wprost „Niesamowitość" i „Niesamowitość psychologiczna".

Na ekranach grasują masowo upiory, tajemnicze sobowtóry, zagadkowi dżentelmeni, którzy w rezultacie okazują się wychodźcami z tamtego świata, diabłami, czarownikami, wiedźmami...

Człowiek o zdrowych zmysłach ogląda te wszystkie „filmy — niesamowitości" z obrzydzeniem. Przypomina mi się szum, o posmaku skandalu, jaki powstał dokoła wyświetlanego w Londynie w roku 1945 filmu amerykańskiego „Stracony week end". Wyświetlano go w ciągu długiego szeregu tygodni w jednym z największych kinoteatrów stolicy brytyjskiej. Pewnego razu udali się do tego kina bawiący wtedy w Londynie sportowcy radzieccy. Zachęciły ich do tego długie kolejki przed kasami, co mogło świadczyć, iż film godny jest obejrzenia.

— Wiesz co, film ten musiał zrobić jakiś wariat, — mówił mi później jeden ze sportowców. — Zrozum, przez cały wieczór na ekranie przedstawiają przeżycia człowieka, który zapił się do białej gorączki i ma różne wizje. Jeden tylko jest bohater w tym filmie i jeden jest tylko temat. Kiedy pokazali nam w zbliżeniu, jak zdycha ranna mysz, która zalazła do szpary i jak po obiciach spływa jej krew, poczułem, że robi mi się niedobrze. A przecież są amatorzy takich filmów! Patrzą i żują pomarańcze...

Później film „Stracony week-end" otrzymał premię na międzynarodowym festiwalu w Cannes. I dotąd jeszcze wędruje po ekranach Europy i Ameryki zbierając obfite żniwo dochodu dla wytwórni „Paramount", z której pochodzi.

I jeszcze jeden szczegół charakterystyczny dla powojennej produkcji filmowej. To mianowicie stały wzrost filmów na tematy religijne.

Hollywood zawsze daleki był od pobożności. Tym ciekawsze, że po wojnie wzięli go miłościwie pod swe skrzydła opiekuńcze „świątobliwi ojcowie" Kościoła Katolickiego. Właśnie ludziom z tych sfer kapitał amerykański powierzył opiekę nad treścią ideową swej produkcji filmowej.

(d. c. n.)